

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument na schôdzu

14.8.2009

B7-xxxx/2009

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe otázky na ústne zodpovedanie B7-xxxx/2009

v súlade s článkom 115 ods. 5 rokovacieho poriadku

o dosahu globálnej finančnej a hospodárskej krízy na rozvojové krajiny
a rozvojovú spoluprácu

Eva Joly
v mene Výboru pre rozvoj

Uznesenie Európskeho parlamentu o dosahu globálnej finančnej a hospodárskej krízy na rozvojové krajiny a rozvojovú spoluprácu

Európsky parlament,

- so zreteľom na samit skupiny G20, ktorý sa konal 2. apríla 2009 v Londýne, a na jej vyhlásenie o Globálnom pláne pre obnovu a reformu,
 - so zreteľom na Deklaráciu tisícročia OSN z 8. septembra 2000, ktorá stanovuje rozvojové ciele tisícročia (RCT) ako spoločne stanovené kritériá medzinárodného spoločenstva na odstránenie chudoby,
 - so zreteľom na správu Svetovej banky a Medzinárodného menového fondu (MFF) s názvom Globálna monitorovacia správa 2009: kríza v oblasti rozvoja z apríla 2009,
 - so zreteľom na správu Svetovej banky s názvom Financovanie globálneho rozvoja: plánovanie hospodárskeho oživenia na celom svete v roku 2009 zverejnenú v júni 2009,
 - so zreteľom na konferenciu OSN o svetovej finančnej a hospodárskej kríze a jej dôsledkoch na rozvoj a so zreteľom na výsledok tejto konferencie prijatý Valným zhromaždením OSN v podobe uznesenia 63/303 z 9. júla 2009,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. apríla 2009 s názvom Podpora rozvojových krajín pri riešení krízy (KOM(2009)0160),
 - so zreteľom na závery Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy z 18. mája 2009 týkajúce sa podpory rozvojových krajín pri riešení krízy,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. marca 2006 o strategickej revízii Medzinárodného menového fondu¹,
 - so zreteľom na štúdiu profesora Ngairiho Woodsa o medzinárodnej reakcii na globálnu krízu a reforme medzinárodného systému financovania a poskytovania pomoci²,
 - so zreteľom na otázku Komisii z 3. septembra 2009 o dosahu globálnej finančnej a hospodárskej krízy na rozvojové krajiny a rozvojovú spoluprácu (O-xxxx/2009 – B7 xxxx/2009),
 - so zreteľom na článok 115 ods. 5 a článok 110 ods. 2 rokovacieho poriadku
1. zdôrazňuje, že rozvojové krajiny nespôsobili globálnu finančnú a hospodársku krízu, ale sú ňou neúmerne postihnuté, pretože zažívajú prudký pokles hospodárskeho rastu

¹ Ú. v. EÚ C 291 E, 30.11.2006, s. 118.

² Vypracovanie tejto správy zadalo GR pre vonkajšie politiky Únie a jej zverejnenie sa pripravuje.

a rastúcu mieru nezamestnanosti, čelia negatívnym vplyvom na obchodnú a platobnú bilanciu, náhlemu poklesu čistého prílevu súkromného kapitálu a priamych zahraničných investícií, obmedzenému prístupu k financovaniu úverov a obchodu, úbytku peňažných prevodov, veľkým a premenlivým výkyvom výmenných kurzov, mŕňajúcim sa rezervám, zvýšenej premenlivosti a poklesu cien základných komodít a zníženým príjmom z cestovného ruchu;

2. zdieľa názor generálneho tajomníka OSN Pan Ki-Moona, že globálna finančná kríza spôsobila aj krízu v oblasti rozvoja, pretože ohrozila, ba až zvrátila ťažko dosiahnutý pokrok v odstraňovaní chudoby, hladu a detskej úmrtnosti a v zvyšovaní vzdelanosti, rodovej rovnosti, prístupu k pitnej vode a hygiene, skrátka, globálna finančná kríza ohrozuje pokrok v dosahovaní RCT;
3. s veľkým znepokojením konštatuje, že kríza si už vyžiadala veľa ľudských obetí a má ničivé dôsledky na tých najzraniteľnejších v najchudobnejších krajinách s tým, že len v roku 2009 sa očakáva nárast počtu nezamestnaných o 23 miliónov a nárast počtu extrémne chudobných obyvateľov sveta do 90 miliónov a od roku 2009 do roku 2015, ktorý je cieľovým rokom splnenia RCT v rozvojových krajinách, v priemere o 200 000 až 400 000 viac úmrtí detí ročne;
4. zdôrazňuje, že mnohé rozvojové krajiny konštatujú, že každý zdroj financovania ich rozvoja bol zasiahnutý krízou a nebudú schopné udržať si ich ťažko dosiahnuté hospodárske zisky bez rozsiahlej vonkajšej podpory;
5. víta prevzatie „kolektívnej zodpovednosti za zmiernenie sociálneho dosahu krízy a minimalizovanie dlhodobého poškodenia svetového potenciálu“ zo strany skupiny G20 a jej opätovné potvrdenie existujúcich príslubov pomoci a ďalších prostriedkov vrátane 50 miliárd USD na podporu sociálnej ochrany a obchodu a na zabezpečenie rozvoja v krajinách s nízkymi príjmami, podstatného zvýšenia pomoci rozvojovým krajinám v čase krízy a väčšie množstvo prostriedkov na sociálnu ochranu pre najchudobnejšie krajiny;
6. vyjadruje znepokojenie nad tým, že prisľúbené finančné prostriedky nepostačia, nebudú zamerané na krajiny, ktoré ich najviac potrebujú, a ich poskytovanie nebude ani dostatočne flexibilné ani dostatočne rýchle na to, aby zabezpečilo potrebnú zmenu v rozvojových krajinách;
7. víta zvýšené množstvo prostriedkov poskytnutých MMF a ďalším medzinárodným finančným inštitúciám; víta aj nedávne reformy MMF, ktoré zahŕňali zvýšenie úlohy rozvíjajúcich sa krajín, zjednodušenie kritérií uplatňovaných MMF a väčšie zameranie na prispôsobenie podmienok konkrétnej situácii jednotlivých krajín; domnieva sa však, že ďalší zástupca riaditeľa nepostačí na zvýšenie významu a zastúpenia rozvojových krajín, a vyzýva k uskutočneniu ďalších reforiem;
8. je vážne znepokojený nad skutočnosťou, že k júlu 2009 bolo 82 % nových pôžičiek MMF poskytnutých európskym krajinám a len 1,6 % krajinám v Afrike, čo naznačuje, že väčšina dostupných prostriedkov sa asi poskytuje rozvíjajúcim sa trhom s vysokými príjmami a krajinám s priemernými príjmami, ktoré sú skôr schopné splatiť prijaté pôžičky;

9. požaduje okamžité poskytnutie ďalších 6 miliárd USD, ktoré MMF získal z predaja zlatých rezerv, najchudobnejším krajinám v podobe pôžičiek so zvýhodnenými a flexibilnými podmienkami; s veľkým znepokojením poznamenáva, že MMF môže podľa vlastných odhadov zabezpečiť len okolo 2 % (hrubej) vonkajšej finančnej pomoci pre krajiny s nízkymi príjmami, čo poukazuje na to, že je potrebné, aby aj iné inštitúcie a subjekty poskytujúce pomoc venovali ďalšie zvýhodnené finančné prostriedky a granty;
10. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že kým efektívne riešenie krízy by si vyžadovalo nový a veľký balík finančných prostriedkov, aj napriek prísľubom skupiny G20, že poskytne „najchudobnejším krajinám dostupné prostriedky na sociálnu ochranu, a to aj investovaním do dlhodobej potravinovej bezpečnosti a prostredníctvom dobrovoľných bilaterálnych príspevkov do rámca pre ohrozenosť v rámci Svetovej banky, ktorý zahŕňa nástroj pre infraštruktúru a fond rýchlej sociálnej reakcie“, musela Svetová banka konať najmä pomocou jej vlastných existujúcich prostriedkov a možností;
11. s veľkým znepokojením konštatuje, že toto malo za následok neschopnosť Svetovej banky riešiť situáciu v mnohých krajinách, ktoré kríza obzvlášť zasiahla, ale ktoré nespĺňajú kritériá oprávnenosti Medzinárodnej banky pre obnovu a rozvoj (IBRD), Medzinárodného združenia pre rozvoj (IDA) alebo modelov pridelovania, ktorými sú schopnosť dlžníka splácať úver a jeho dobrá úverová história; domnieva sa, že tento rozpor vo financovaní poukazuje na hlavné problémy riadenia Svetovej banky, ktoré minimalizuje riziko inštitúcie a jej členov, ktorí si peniaze nepožičiavajú, na úkor jej členských rozvojových krajín v núdzi;
12. zdôrazňuje, že neschopnosť breton-woodských inštitúcií riešiť problémy krajín s nízkymi príjmami s vyrovnávaním sa s krízou je zapríčinená najmä spôsobom riadenia týchto inštitúcií, ktorý si už dlho vyžaduje reformy zamerané na zlepšenie významu, opodstatnenosti a efektívnosti týchto inštitúcií, ako aj ich vnímavosti a ústretovosti vo vzťahu k rozvojovým krajinám; vyzýva k bezodkladnému uskutočneniu takýchto reforiem;
13. žiada EÚ a jej členské štáty, aby ako najväčší medzinárodní aktéri prevzali zodpovednosť za rýchle uskutočnenie potrebných reforiem breton-woodských inštitúcií a medzičasom vyplnili vážne medzery skupiny G20, MMF a Svetovej banky v riešení krízy tým, že okamžite poskytnú pomoc rozvojovým krajinám a zabezpečia rýchlu úhradu podpory krajinám, ktorých investície do RCT sú dnes ohrozené v dôsledku vonkajšieho šoku spôsobeného finančnou krízou, s ktorou vôbec nepočítali a je mimo ich kontroly;
14. víta plány EÚ okamžite vyčleniť 8,8 miliardy EUR na rozvojovú pomoc, rozpočtovú podporu a financovanie poľnohospodárstva a navrhnutých 500 miliónov EUR na podporu sociálnych výdavkov v rozvojových krajinách prostredníctvom ad hoc mechanizmu FLEX pre ohrozenosť pre krajiny AKT; odporúča zamerať rozpočtovú podporu na oblasť zdravia, dôstojných pracovných podmienok, vzdelávania, sociálnych služieb a ekologického rastu vo forme sektorovej rozpočtovej podpory;
15. upozorňuje však, že okrem 100 miliónov EUR vyčlenených na Trustový fond EÚ a Afriky pre infraštruktúru pochádzajú všetky ostatné výdavky z už existujúcich záväzkov a vyzýva na zvýšenie dodatočného financovania; vyjadruje znepokojenie nad tým, ako Komisia v budúcnosti vyplní finančnú medzeru spôsobenú vyčlenením rozpočtovej podpory už v

súčasnosti;

16. zdôrazňuje, že objem finančných prostriedkov oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) nestačí na pokrytie výrazne zvýšených potrieb rozvojových krajín spôsobených krízou a vyzýva Komisiu k tomu, aby predložila nové návrhy na inovatívne mechanizmy financovania;
17. vyzýva EÚ, aby zabezpečila zavedenie vhodných globálnych regulačných opatrení na zamedzenie vzniku ďalšej finančnej krízy;
18. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, organizáciám OSN, MMF, Svetovej banke a guvernérom MMF a Svetovej banky z členských štátov EÚ.